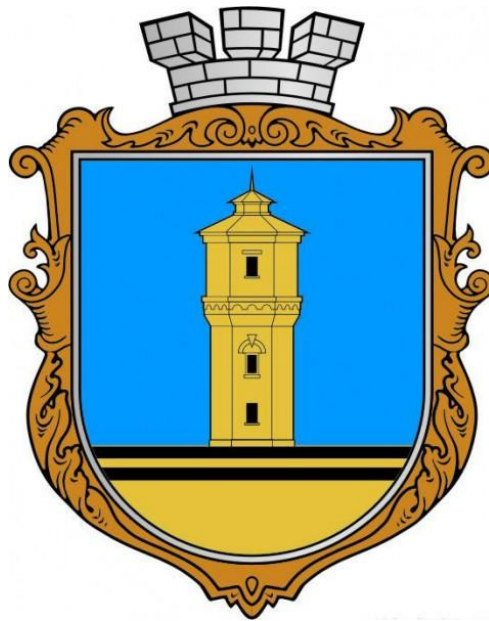

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення сесії Долинської міської ради
«15» вересня 2021 року № 1503

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ДОЛИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2021–2027 РОКИ

м. Долинська 2021 рік

Вступ.....	3
1. Підстави, методика та процес підготовки Стратегії розвитку Долинської міської територіальної громади на 2021 – 2027 роки.....	5
1.1. Джерела та процес створення стратегії.....	5
1.2. Соціально-економічна характеристика громади.....	8
1.3. Комунальні послуги та соціальне забезпечення.....	14
1.4. Проблеми і потреби Долинської громади.....	15
1.5. Місцевий потенціал.....	19
2. Обґрунтування стратегічного вибору.....	21
3. Стратегічне бачення розвитку Долинської міської територіальної громади на 2021-2027 роки.....	24
4 АНАЛІЗ SWOT.....	25
5. Стратегічні та операційні цілі з реалізації Стратегії на 2021-2027 року....	28
6. Впровадження і моніторинг реалізації Стратегії Долинської міської територіальної громади на 2021 – 2027 роки.....	34
7. Технічні завдання на стратегічні та операційні цілі Плану заходів на 2021-2022 роки з реалізації Стратегії розвитку Долинської міської територіальної громади на 2021 – 2027 роки.....	36

ВСТУП

Формування та розвиток нової, більш спроможної та інвестиційно привабливої Долинської міської територіальної громади - тривалий процес, і запорукою його успіху є ретельний аналіз та вибір найефективніших інструментів розвитку. За умов обмеженості ресурсів їх ефективне використання є першочерговим завданням команди управлінців, територіальної громади загалом. Тільки спільними зусиллями, разом із соціально відповідальним бізнесом за умов найширшого залучення громадськості до процесу планування, вибору першочергових проектів та їх реалізації успіх можливий та досяжний.

Стратегія скерована на покращення умов життя як мешканців громади, так і гостей, туристів, інвесторів через поліпшення бізнес- та інвестиційного клімату, його туристичної і культурної привабливості, якості життєвого середовища та системи надання ринкових і неринкових послуг.

Основою для Стратегії стали конкурентні переваги громади, а також ті можливості, які відкриваються через зміни в його зовнішньому оточенні.

Нормативно-правовою базою для розроблення Стратегії розвитку стали:

Закон України "Про засади державної регіональної політики";

Порядок розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 932 (із змінами);

Методика розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації, яка затверджена наказом Мінрегіону від 31 березня 2016 року №79 (зі змінами та доповненнями);

Над розробкою Стратегії розвитку Долинської міської територіальної громади на 2021-2027 роки працювала Робоча група чисельністю з 17 осіб,

склад якої затверджений рішенням Виконавчого комітету №5 від 26.03.2021р. Долинської міської ради.

Стратегія визначає, що саме потрібно зробити для Долинської міської територіальної громади, щоб вона розвивалася у напрямку інновацій та розвитку в усіх сферах життя, підвищення конкурентоспроможності. Щоб відобразити зміни, які відбуваються в громаді з часом, важливо переглядати Стратегію через кожні два-три роки, щоб вона залишалася актуальною та продовжувала пропонувати правильні рішення.

1. Підстави, методика та процес підготовки Стратегії розвитку Долинської міської територіальної громади на 2021 – 2027 роки

1.1. Джерела та процес створення Стратегії розвитку Долинської міської територіальної громади на 2021 – 2027 роки

Сьогодні місцева влада стикається з великою кількістю складних гострих проблем, від яких залежить життєзабезпечення територіальної громади. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування працюють у самостійному, доволі чітко окресленому полі відповідальності, розвиток території стає, насамперед, справою самої територіальної громади. Цей зумовлює потребу та перспективність запровадження стратегічного планування на місцевому рівні саме в умовах, що існують нині в Україні.

Метою програми є зміцнення місцевого самоврядування в Україні, підтримка процесу демократизації, а також забезпечення умов розвитку громади.

Одним з перших завдань, окрім створення цілковито нової системи управління, є розробка стратегії діяльності, яка має три головних функції:

Перша функція – затверджена стратегія - це безпосередня основа для діяльності органу місцевого самоврядування в тих сферах, що виникають з компетенцій самоврядування.

Друга функція – стратегія дає можливість опосередкованого впливу (інформаційного, мотивуючого, мобілізуючого, організаційного, освітнього, допоміжного) для окремих підрозділів таким чином, щоб ці підрозділи через свою діяльність, що здійснюється задля досягнення власних завдань, слугували також і для розвитку громади.

Третя функція – значення якої постійно зростає в сучасних умовах – це виконання стратегією функцій інструменту пошуку зовнішніх допоміжних ресурсів.

Методологія та організація процесу підготовки Стратегії розвитку Долинської міської територіальної громади на 2021 – 2027 роки визначені відповідними нормативно-правовими актами, зокрема:

Закон України від 05.02.2015 № 156 «Про засади державної регіональної політики»;

Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 931 «Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів»;

Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 932 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів»;

Рішенням Кіровоградської обласної ради 12 березня 2020 року № 743 «Про затвердження Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки».

Підготовка Стратегії розвитку здійснювалась Робочою групою з розробки Стратегії розвитку Долинської міської територіальної громади на період 2021-2027 роки (далі – Стратегія), склад якої затверджено Рішенням виконавчого комітету Долинської міської ради від 26.03.2021 року №80. До складу Робочої групи входили представники органів місцевого самоврядування, керівники комунальних установ громади (всього 17 осіб).

Склад робочої групи з розробки Стратегії розвитку Долинської міської територіальної громади на період з 2021-2027 роки.

Голова робочої групи	
ГРОНТ Ольга Сергіївна	перший заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів міської ради

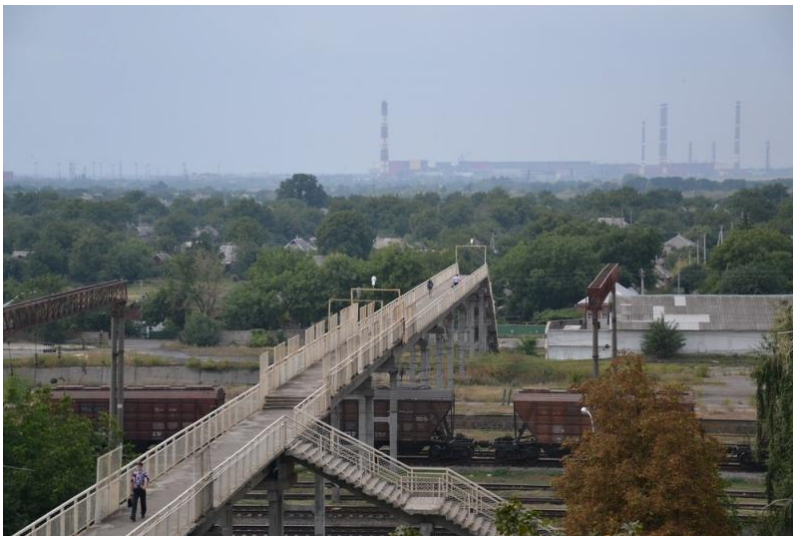
Заступник голови комісії	
ГУЗЕМА Оксана Георгіївна	керуючий справами (секретар) виконавчого комітету міської ради
Секретар робочої групи	
БОЙКО Анна Олександрівна	начальник планово-економічного відділу Долинської міської ради
Члени робочої групи:	
БАБЕНКО Лілія Вікторівна	заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів міської ради
БАГНЮК Андрій Вікторович	начальник відділу житлово- комунального господарства, транспорту та благоустрою Долинської міської ради
БІЛЕНКО Анатолій Анатолійович	директор стадіону «Колос»
ВЕЛИЧКО Валерія Олександрівна	начальник юридичного відділу Долинської міської ради
ГРИГОРЕНКО Галина Володимирівна	т.в.о. директора Комунального некомерційного підприємства «Долинська центральна лікарня Долинської міської ради»
ЗАЙЦЕВА Інна Володимирівна	начальник відділу комунальної власності, земельних відносин, охорони навколишнього середовища та сільського господарства Долинської міської ради
КАЩЕСВА Людмила Володимирівна	начальник управління культури Долинської міської ради
МОЛОДИЧЕНКО Олександр Володимирович	директор Комунального підприємства «Долинське міське комунальне господарство» при Долинській міській раді
ПОКОТИЛО Тетяна Артемівна	начальник фінансового управління Долинської міської ради
ПОЛОВЕНКО Сергій Сергійович	завідувач сектору містобудування, архітектури, капітального будівництва, інвестицій Долинської міської ради
РОМАНЧЕНКО Тетяна Олександрівна	директор Комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико - санітарної допомоги Долинської міської ради»
ЧИПУЛА Євгеній Георгійович	директор Комунального підприємства «Координаційний

	центр по обслуговуванню населення» при Долинській міській раді
ФОМІЧОВА Оксана Леонідівна	начальник управління освіти Долинської міської ради
ЮРЕНКО Світлана Миколаївна	начальник загального відділу Долинської міської ради

У ході процесу підготовки Стратегії розвитку максимально широко використовувалися методологічні підходи та інструменти для стратегічного і оперативного планування, що застосовуються в країнах ЄС, із врахуванням особливостей Долинської міської територіальної громади.

1.2. Соціально-економічна характеристика громади

Долинська міська територіальна громада розташована в південно-східній частині Кіровоградщини, на південних відрогах Придніпровської височини, за 75 км на південь від обласного центру. за 309 км від столиці України (Долинська-Київ).

Долинська — основний залізничний вузол півдня Кіровоградщини.

З введенням у 1978 році в експлуатацію залізничної гілки Долинська — Помічна відкрились можливості швидких перевезень вантажів у

західному напрямку.

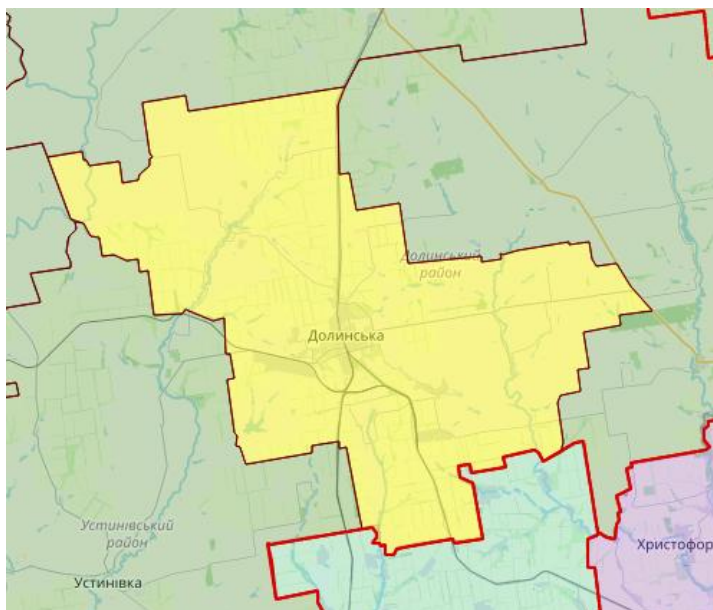
Загальна протяжність автомобільних доріг - 290,2 км, у т.ч. державного значення - 77 км, місцевого значення - 213,2 км

Автомобільна дорога Т-12-10 Устинівка — Долинська — Петрове — Жовті Води, яка проходить по вул. Чумацький Шлях, протяжністю 5,855 кілометра.

Автомобільна дорога Т-12-04 Долинська – Новошевченкове - /Н-23/, загальна протяжність в межах області 19,3 км.

Долинська міська територіальна громада була утворена в 2020 році до складу якої входить 6 старостинських округів (Олександрівський, Першотравневий, Молодіженський, Новогригорівський Перший, Маловодянський, Богданівський старостинський округ)

Область	Кіровоградська
Район	Кропивницький
Назва тергромади	Долинська
Тип тергромади	міська
Населення (тис.осіб)	27,04
Площа (км.кв)	649,4

Долинська міська територіальна громада входить до складу Кіровоградської області, яка є однією з найменш населених областей України з дуже низькою щільністю населення (41 особа/кв.км), це створює додаткові обмеження у розвитку населення.

Населення громади молоде – 45,5% мешканців молодші 35 років. Чоловіки складають 46,4%, жінки – 54,3%. Причини диспропорції полягають і в коротшому терміні життя, і в вищому рівні трудової еміграції серед чоловіків. Кілька років поспіль кількість населення стабільно зменшується, як в результаті від’ємного природного приросту, так і через міграцію.

**Порівняльна характеристика кількості
населення Долинської міської
територіальної громади з сусідніми
громадами, тис.осіб**

Демографічна ситуація

	Загальна чисельність населення	Кількість народжених	Кількість померлих	Природний приріст (скорочення) (+/-)
2018 рік	33517	7,1	13,9	-6,8
2019 рік	32792	5,95	13,02	7,06
2020 рік	32325	6,7	16,0	-9,3
2021 рік	27048	6,58	14,3	-9,6

Відомості про населення територіальної громади

Усього населення:	27048	Усього працездатного населення	осіб
з них: дітей дошкільного віку	791	Усього непрацездатного населення	
дітей шкільного віку	2996	Усього зайнятого населення	
пенсіонерів	8515	<i>з них:</i>	
працездатних громадян	13746	зайнятого населення на території	

		ради	
міграція населення: вибулих		зайнятого населення за межами ради	
прибулих		Усього безробітних	788

Головними організаторами культурного життя є школи та самодіяльні творчі колективи, яких налічується 109 (в т.ч. дорослих 58), 14 будинків культури, дитяча музична школа та школа мистецтв, 14 бібліотек та музеїв. В школах діють художні колективи, гуртки за інтересами і навіть музейні зали. В селах багато людей займається художньою творчістю, але продукція не призначається на продаж.

На території Долинської міської ради функціонує 8 закладів загальної середньої освіти, в тому числі опорні заклади: Комунальний заклад «Долинський опорний заклад загальної середньої освіти - гімназія I-III ступенів № 3 Долинської міської ради» разом з філіями та Комунальний заклад «Долинська загальноосвітня школа I-III ступенів №4 Долинської міської ради, Комунальний заклад «Молодіжненський опорний заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Долинської міської ради» з філіями. У 181 класі навчається 2996 учнів. Крім того 38 учнів охоплені інклюзивною формою навчання.

Діють 12 дошкільних навчальних закладів, в яких навчаються 799 вихованців.

Окрім шкіл, спортивною діяльністю займаються декілька клубів. Мешканці громади можуть користуватися спортивними майданчиками, у т.ч. стадіоном, дитячими майданчиками, шкільними залами та спортивними майданчиками.

В раді Долинської громади засідає 10 жінок із 26 депутатів. Жінки переважають в виконавчих органах органу місцевого самоврядування, освіти, культури, охороні здоров'я. Все більшим стає відсоток жінок у бізнесі.

Економіка громади базується на рослинництві (виращування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур), діє лише

один значний переробний заклад. В самому місті можна знайти роботу, на противагу сільським територіям. Багато мешканців підзаробляють продаючи городину на ринках. Дуже велика кількість людей виїхали на роботу, як в інші міста, так і за кордон.

Обсяг доходів територіальної громади (тис. грн)

Загальний обсяг доходів територіальної громади	223128,5
у тому числі сформованих відповідно до ст. 64 Бюджетного кодексу України	129625,4
бюджету розвитку	133,6
базової дотації	10383,2
реверсної дотації	----

Обсяг видатків територіальної громади, у тому числі:

тис. грн

на освіту	120136,5
на культуру	17155,1
на фізичну культуру і спорт	3362,6
на охорону здоров'я	7047,2
на соціальний захист і соціальне забезпечення	8996,8
на апарат ради	26882,3

Найважливіше значення для доходів громади мають місцеві податки і оплати (близько 55% всіх надходжень).

Громада має свою Інтернет-сторінку (<http://dolynsca.gromada.org.ua/>).

У місті виходять дві газети — комунальна «Долинські новини» та приватна «Провінція». З 1961 року працює районне радіомовлення. 12 травня 2003 року КП «Редакція Долинського районного радіомовлення» почало функціонувати у FM-форматі.

Найважливішу поточну інформацію, у т.ч. про бюджет, можна знайти в районній газеті і на дошках оголошень в органах влади.

Вагоме місце в розвитку економіки громади займають промислові підприємства:

1. Дирекція КЗГКору (технічні випробування та дослідження).

До складу КЗГКору входять наступні об'єкти і споруди:

- фабрика дробильна;
- фабрика збагачувальна;
- цех по виробництву окатишів;
- об'єкти і споруди

хвостового господарства та оборотного водопостачання;

- інженерні мережі, очисні споруди річковий і технічної води, господарсько-побутових стоків;
- об'єкти ремонтної бази і обслуговуючого призначення;
- об'єкти житлового будівництва і соцкультпобуту в місті Долинська;
- теплова станція - загальна для проммайданчика і міста.

2. ТОВ «Українське біоджерело» (виробництво насіння соняшника, пелетів, гранул);

3. Філія ДП «Сантрейд» (зберігання с\г продукції).

Потужність одночасного зберігання с\г продукції складає 166,1 тис.тон ;

4. ТОВ «Прометей» (Зберігання с\г продукції).

Всього в громаді зареєстровані 574 суб'єктів підприємців-фізичних осіб і

підприємців-юридичних осіб - 677 .

Аграрний сектор територіальної громади спеціалізується на вирощуванні зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур.

До найбільших агроформувань громади належать: ТОВ «Агрофірма Долинка», СФО «Россолан», ПСП «Степ», ПСП «Гайдук», ДП «Кіровоградська філія центр сертифікації та експертиза насіння садивного матеріалу», яке спеціалізується на експертизі насіння і садивного матеріалу, сільськогосподарських культур, лісових, квітково-декоративних та лікарських рослин.

1.3. Комунальні послуги та соціальне забезпечення, що надаються громадою

На сьогоднішній день в місті налічується 6 підприємств по наданню житлово-комунального послуг, а саме:

1) в управлінні міської ради – 3:

комунальне підприємство «Координаційний центр по обслуговуванню населення» при Долинській міській раді;

комунальне підприємство «Долинське міське комунальне господарство» при Долинській міській раді;

КП «Молодіжненське ВКС»:

2) в договірних відносинах з КП «Координаційний центр по обслуговуванню населення» при Долинській міській раді:

ДП «Дирекція КГЗКОР» - водопостачання (від Проммайданчика ДП «Дирекція КГЗКОР» до точки розподілу біля магазину «Спорттовари» по пров. Транспортному); - водовідведення від 4, 5, 6, 7 мікрорайонів міста.

ТОВ «Долинськзалізобетон» - водопостачання та водовідведення (житлові будинки по вул. Макаренка № 1а, №3а та пров. Івана Карпенка-Карого №1);

ДП «Долинське лісове господарство» - водопостачання (багатоквартирні житлові будинки по вул. Центральна № 1а, 1б та 2а.).

До обов'язків громади належить також утримання двох лікарняних закладів. Це 21 фельдшерсько-акушерські пункти і 19 аптек. Забезпечення соціального захисту найменш захищених категорій населення територіальної громади, зокрема дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з малозабезпечених та багатодітних сімей, ветеранів війни, пенсіонерів.

1.4. Проблеми і потреби громади

Обмежені ресурси, що знаходяться у розпорядженні громади, призводять до поганого стану адміністративних будинків (їх занадто багато, мають зовелику кубатуру) і їх забезпечення, низького рівня заробітних плат. Низький рівень фінансового забезпечення призводить до поганого опалювання громадських приміщень в зимовий період, що створює некомфортні умови праці та обслуговування, і навіть зачинення деяких об'єктів. Відчувається значна нестача кадрів серед лікарів. Не вистачає людей для роботи в установах громади через низький рівень заробітних плат.

До найважливіших викликів належить вдосконалення розбудови нової організаційної структури, працевлаштування і перекваліфікація нових осіб та

подальша раціоналізація всіх аспектів функціонування громади. Обов'язковим у новій ситуації буде вироблення і реалізація загальної стратегії та секторальних стратегій, активність в пошуку зовнішніх ресурсів.

Технічна інфраструктура. Жителі міста постійно нарікають на недостатньо якісні житлово-комунальні послуги, погану екологію та недосконалу інфраструктуру. Найбільші інфраструктурі проблеми громади стосуються водогонів та каналізації. Вода занадто мінералізована, а система очищення не достатня.

Проблемні питання – це значна зношеність покриття доріг міста, недостатність коштів у міському бюджеті на утримання та проведення капітальних і поточних ремонтів дорожнього покриття вулиць та тротуарів населених пунктів громади, відсутність схем організації дорожнього руху. Дорожньо-транспортна інфраструктура громади знаходиться в поганому стані.

Наступним важливим питанням є опалення громадських об'єктів, оскільки воно малоефективне і недостатнє. Не вистачає коштів на паливо та сучасні опалювальні технології.

Соціальна інфраструктура. Головною проблемою є кількість і стан будівель громадського користування. Громада має занадто багато об'єктів, що перевищують її потреби (зокрема приміщення шкіл та будинків культури в селах). Незадовільний стан термоізоляції будинків практично на всіх об'єктах. Так само всі об'єкти мають недостатнє устаткування. Що стосується спортивно-оздоровчих об'єктів, то найбільша проблема – це поганий стан шкільних спортивних майданчиків та нестача загальнодоступних спортивно-оздоровчих та відпочинкових комплексів, особливо в селах. Недостатнє фінансування галузі, що унеможлиблює зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури, утримання у належному технічному стані споруд, в яких розташовані заклади культури, тимчасове перебування Комунального закладу “Районний будинок культури Долинської міської ради” в орендованому приміщенні МЦ “Червона Калина”

(договір оренди до жовтня 2023 року), капітальний ремонт покрівлі Комунального закладу “Культурно-дозвіллевий центр Долинської міської ради”, руйнування та пошкодження пам’яток культурної спадщини (братські могили радянських воїнів) під впливом часу та навколишнього природного середовища, низький рівень технічного оснащення закладів культури.

Економіка. Однією з основних проблем напрямку є – застарілі технології, матеріали та обладнання, через що виробництво комунальних послуг є енерговитратним виробництвом. Значні витрати та втрати енергоносіїв, неефективна ізоляція мереж та відсутність теплоізоляції будівель (житловий фонд, будівлі соціальної сфери), призводить до неефективного використання та перевитрат енергоресурсів. Для місцевих підприємців великою проблемою є висока ціна на електроенергію і газ.

Мале та середнє підприємництво на території Долинської міської ради та в Україні в цілому є найбільш вразливим до фінансово-економічної кризи та змін законодавства, в результаті чого кількісні показники його розвитку демонструють як зростання, так і падіння.

На сьогодні з боку держави та регіональної влади забезпечено низку позитивних кроків зі спрощення ведення підприємницької діяльності, зокрема, зменшено адміністративний тиск на підприємців з боку контролюючих органів, реформується та вдосконалюється система надання адміністративних послуг фізичним та юридичним особам, оптимізуються дозвільні процедури у сфері господарської діяльності та процес започаткування підприємницької діяльності.

З урахуванням складної суспільно-політичної ситуації останніх років, змін у законодавстві, коливання курсів валют, високого рівня інфляції загальна тенденція динаміки кількості суб’єктів підприємництва зазнала певних змін.

За рахунок малого підприємництва функціонує торгівля, сфера послуг, пасажирські перевезення (надання пасажирам надійних і якісних послуг міським маршрутним таксі має велике соціальне значення та забезпечує

зручний доступ до місця роботи, сфери обслуговування, до освітніх та культурних закладів західної частини міста), комунальна сфера, сільськогосподарська галузь (фермерські господарства). А сфера середнього підприємництва – це сільськогосподарське виробництво, транспортні перевезення, торгівля.

Мале та середнє підприємництво реалізує одну з найважливіших функцій - працевлаштування працездатного населення. Але по факту, щороку спостерігається зменшення кількості найманих працівників у сфері малого бізнесу. Причиною цього вперш за все є значне податкове навантаження на суб'єктів малого та середнього підприємництва.

Потенційним джерелом доходів для мешканців може бути туризм. Однак, його розвиток блокується майже повною відсутністю туристичної інфраструктури при наявності цікавих місць

Природне середовище. Найбільша проблема – водні ресурси. Вода, що подається, дуже високомінералізована. Системи очищення не вистачає. Поганій ситуації сприяє низький рівень ґрунтових вод (стає все сухіше). Низький рівень забезпечення домогосподарств каналізацією призводить до нелегальних каналізаційних викидів, які збільшують забруднення землі і води. Високий рівень забруднення стосується також вод у ріках та озері. Проблемою громади є відсутність врегулювання поводження зі сміттям, відсутність розвиненого вивезення, що призводить до спалювання сміття та появи нелегальних звалищ.

Соціальні питання. Безперечно, найбільшою соціальною проблемою на території громади є безробіття у сільських територіях та низько оплата плаці, що тягнute за собою низький рівень життя в селі (краще виглядає ситуація в місті). Це призводить також до еміграції.

Пропозиція у сфері культури та розваг на території громади – не висока. Обмежені ресурси призводять до поганого опалення або відсутності його взагалі на об'єктах громадського користування, що дуже обмежує можливості їх використання в зимовий період. Однозначно, найважливішою

потребою, вирішення якої матиме вирішальний вплив на соціальне становище, є економічний розвиток громади, в результаті якого з'являться нові робочі місця. А це призведе до зростання доходів мешканців і зменшення відтоку населення. Збільшення активності закладів культури повинно супроводжуватись розвитком спортивно-оздоровчої інфраструктури.

Розвиток громади міста. Основними проблемами в розвитку Долинської територіальної громади міста є невідповідність матеріально-технічного забезпечення, оснащеності інформаційними технологіями органів місцевого самоврядування сучасному рівню науки і техніки, передовому світовому досвіду.

Основними завданнями у даному напрямку програми є створення умов для забезпечення надання органами місцевого самоврядування управлінських послуг на належному рівні шляхом: формування кадрового резерву на заміщення вакантних посад органів місцевого самоврядування з урахуванням ділових якостей та рівня професійної підготовки претендентів.

- 1) надання інформаційних та адміністративних інтерактивних послуг через: веб-сайти органів місцевого самоврядування та виконавчої влади, звернення до державних органів в електронному вигляді з використанням електронного цифрового підпису;
- 2) впровадження передового досвіду та прийняття активної участі у обговоренні проектів законодавчих актів, що стосуються роботи органів місцевого самоврядування.

1.5. Місцевий потенціал

Долинська міська територіальна громада може вправно керувати процесом змін. Протягом короткого часу прийнято багато важливих рішень, що мають на меті покращити ситуацію в освіті, освітленні вулиць, забезпеченні комунальних служб, підтримці економічного розвитку чи обслуговуванні мешканців. Надалі заплановані дуже важливі кроки в сфері освіти, соціального захисту і водозабезпечення, енергозбереження та

енергоефективність, впровадження заходів територіального планування та розвиток земельних відносин, будівництво, ремонт та утримання доріг, освітлення благоустрій міста та ін. Громада намагається активізувати та інтегрувати місцевих людей, організовує багато заходів у місті та в селах.

Економічний потенціал формується, перш за все, доступністю робочих місць в самому місті, доступністю інвестиційних майданчиків та вільними для використання об'єктами. Капітал становить, у більшості, дешева робоча сила. Можливість розвитку сільського господарства базується переважно на плодючих ґрунтах, та можливості диверсифікації вирощуваних культур. Регіон має значний потенціал для виробництва меду. Можливий розвиток переробної галузі та тваринництва, потрібно створювати кооперативи. Пожвавлення місцевого ринку може відбутися в результаті організації сільськогосподарської виставки.

Туристичний потенціал громади становлять КУ «Красзнавчий музей Долинської міської ради», «Балка очеретяна», «Лаврівське святилище» вздовж якого вирізняються заокруглені обриси кам'яних глиб.

Мешканці громади мають прив'язаність до «малої батьківщини» - багато людей повертаються після навчання і роботи в інших місцях.

2. Обґрунтування стратегічного вибору.

Моделювання сценаріїв розвитку Долинської міської територіальної громади на 2021 – 2027 роки відбулося на засіданні Робочої групи зі стратегічного планування 27 квітня 2021 року. Підставою для цього

моделювання стало представлення учасникам результатів аналізу середовища та проведеного об'єктивного й суб'єктивного аналізу.

Базові сценарні припущення:

1. Податковий тиск на підприємців залишається високий, в тіні продовжує залишатися більше 50% малого і середнього бізнесу;
2. Туристична привабливість громади низька, територія не пропонує туристичних продуктів для м. Кропивницького та регіону;
3. Поступово будуть впроваджені стандарти ЄС щодо виготовленої в Україні продукції;
4. Інвестиційний клімат в Кіровоградській області дещо покращиться. Країна стане більш привабливою для європейських інвесторів;
5. Надалі зростатимуть ціни в національній валюті на паливно-енергетичні ресурси, особливо для населення та комунальних підприємств;
6. Доходи населення у найближчі 2-3 роки будуть відносно низькими, після цього – поступово зростатимуть до 2030 року.
7. Підприємствам найближчі 2-3 роки буде обмежений доступ до позикового капіталу. Потім доступ до кредитів має суттєво покращитися;
8. Міграція населення та природне скорочення спричинятимуть брак кадрів практично в усіх сферах виробництва та надання послуг, що може сприяти ширшому застосуванню складної техніки на виробництві.

Інерційний (песимістичний) сценарій розвитку «Хай все лишиться, як було!»

Демографічна ситуація на найближчі роки залишається без змін, при цьому вікова структура населення змінюється в бік скорочення працездатного населення, що, відповідно, призводить до зростання навантаження на працездатне населення. Імовірним є навіть скорочення населення.

Кількість привабливих для молоді робочих місць скорочуватиметься в реальному секторі, більшість населення житиме за рахунок заробітної плати

в бюджетній сфері та індивідуальних підсобних господарств, торгівлі, послуг, пенсійних та соціальних виплат.

Сільськогосподарське виробництво повільно розвивається без відчутних інвестицій в модернізацію підприємств та підвищення рівня технологічності, що відображається на рівні доходів населення.

Сільські території продовжують занепадати через відсутність місць праці та реальних джерел доходів сільського населення, погіршення інфраструктури життєзабезпечення населених пунктів.

Підприємницький клімат залишається без змін, що зберігає високий рівень тінізації економіки.

Внаслідок зростання доходів бюджету після об'єднання дещо покращуються окремі об'єкти інженерних мереж комунальної інфраструктури громади, однак недостатній обсяг коштів для покращення інфраструктури всієї території не дозволяє в короткий термін підвищити привабливість території.

Без змін залишається екологічна ситуація: продовжується повільне вмирання малих річок, наявні лісові насадження не розвиваються, екомережа не збільшується, що робить територію мало привабливою для мешканців сусідніх громад.

Модернізаційний (поліпшений) сценарій розвитку передбачає розбудову території, яка змінить вищеописаний стан речей і відповідно забезпечить позитивний вплив на соціально-економічний розвиток, який частково знаходиться поза межами впливу місцевої громади і є компетенцією центральної влади. Розвиток Долинської громади ґрунтується на розвитку інноваційних виробництв, впровадженні технологій дружніх до довкілля, насамперед в систему життєзабезпечення населених пунктів громади, покращенні стану довкілля, порівняно із сусідніми територіями, створенні комфортних умов на базі інвестиційних проєктів в традиційних для громади

або нових галузях з поступовим зміщенням виробничих циклів в бік зростання глибини переробки, підвищення доданої вартості продукції.

Стратегія розвитку Долинської міської територіальної громади на 2021 – 2027 роки

Модернізаційний сценарій: «Нові тенденції – нові можливості!»

Громада поступово формує свій новий імідж як інвестиційно привабливої території: високотехнологічний, комфортний для життя і роботи, екологічний. Внаслідок ефективної політики місцевої влади, громада залучає стратегічних інвесторів у сферу малого та середнього бізнесу, сільського господарства.

Діючі бізнеси на території громади модернізуються та збільшують обсяги виробництва. Громада здійснює інвентаризацію земель, комунальної власності та формує портфель привабливих інвестиційних пропозицій, активно просуваючи їх на інвестиційні ринки.

Навколо стратегічних інвесторів, як діючих, так і нових, активізується малий і середній бізнес, заповнюючи логістично-послугову нішу.

Зростає рівень доходів населення, що пожвавлює внутрішній ринок.

Проекти розвитку громади активізують економічне життя на сільських територіях.

Активне залучення державних субвенцій, коштів з ДФРР, інших джерел разом з чітким планом модернізації інженерної та соціальної інфраструктури в середньостроковій перспективі дозволять значно підвищити рівень комфорту та покращити стан доріг в громаді.

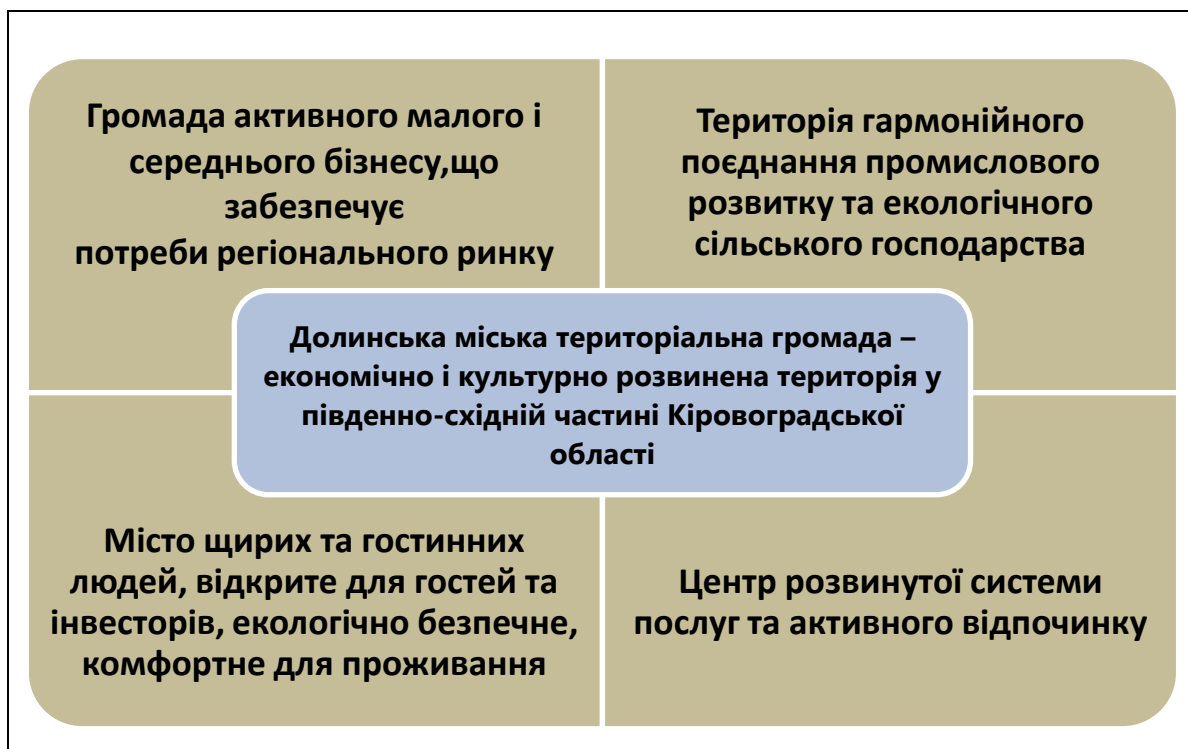
Описаний сценарій став базою для формулювання стратегічного бачення та місії громади на стратегічну перспективу.

3. Стратегічне бачення розвитку Долинської міської територіальної громади

Стратегічне бачення окреслює різносторонній оптимістичний погляд на розвиток території в майбутньому, є концентрованим уявленням мешканців того, якою вони хочуть бачити громаду в майбутньому, і є основою тих завдань, виконання яких буде визначено стратегією розвитку громади.

Розпочавши процес стратегічного планування Долинська міська територіальна громада зайняла тим самим активну позицію у формуванні власного майбутнього, яке повинно реалізуватися саме за сценарієм сталого розвитку. Такий сценарій дозволив сформулювати стратегічне бачення її розвитку - майбутній бажаний стан громади, до якого вона прагне, реалізуючи заплановану діяльність. Бачення виступає інтегруючим чинником, як на етапі планування, так і на етапі впровадження стратегії. Досягнення стану, описаного в баченні, – це найбільш віддалена мета, до якої прямує громада, досягаючи чергових цілей.

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ

На основі результатів аналітичного етапу та Стратегічного бачення розробляються пріоритети, стратегічні цілі та оперативні завдання. Місцеві плани розвитку повинні бути у відповідності з регіональними, національними пріоритетами, представляючи свого роду плани реалізації цих пріоритетів.

4. АНАЛІЗ SWOT

Співставлення сильних та слабких сторін аналізованої громади (в даному випадку – Долинської міської територіальної громади, а також ідентифікація її шансів та загроз розвитку є класичним інструментом, який багато років використовується в стратегічному аналізі.

Аналіз SWOT є свого роду містком між діагнозом громади та стратегією її розвитку – ідентифіковані сильні та слабкі сторони, а також зовнішні можливості і загрози є підсумком існуючої ситуації в громаді, а одночасно з цим – вступом до визначення перспектив її розвитку, який повинен базуватись на наявних власних перевагах та шансах, що з'являються в оточенні. Нижче представлено результати аналізу SWOT, який було розроблено для – Долинської міської територіальної громади

Таблиця факторів для SWOT-аналізу

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Достатня кількість трудових ресурсів у громаді. 2. Наявність на території громади промислових зон для інвестицій у виробництво. 3. Наявність на території громади зон для інвестицій у будівництво. 4. Привабливі території для нового житлового будівництва. 5. Вдале транспортне сполучення (основний залізничний вузол півдня Кіровоградщини). 6. Історична позиція міста в регіоні, цікаве історичне минуле. 7. Наявність на території найстарішої	1. Низький рівень розвитку малого та середнього бізнесу. 2. Низький рівень експорту продукції місцевих компаній. 3. Недостатня кількість робочих місць на території громади. 4. Високий рівень трудової міграції. 5. Незадовільний стан технічної інфраструктури і комунальних об'єктів. 6. Відсутність майданчиків для збору та переробки відходів. 7. Відсутність соціальних реабілітаційних центрів. 8. Незадовільний рівень медичних

<p>пам'ятки археології Долинської міської територіальної громади (Кам'яне святилище).</p> <p>8. На території громади знаходиться «Балка Очеретяна», що належить до природно-заповідного фонду місцевого значення.</p> <p>9. Розташування громади в межах Кропивницької агломерації, транспортне сполучення.</p> <p>10. Наявність активних громадських організацій та молодіжних об'єднань.</p> <p>11. Територія громади має гарне природне розташування.</p> <p>12. Наявність цілісних майнових комплексів соціально-культурного та спортивного призначення, доступних для інвестування.</p> <p>13. Громада має повноваження розпоряджатися землями с/г призначення поза межами населених пунктів.</p> <p>14. Долинська — відомий центр переробки сільськогосподарської сировини в Кіровоградській області.</p> <p>15. Гарний стан освітньої інфраструктури у місті.</p> <p>16. Великий сільськогосподарський потенціал</p> <p>17. Можливість розпоряджатися комунальними об'єктами (за потреби).</p>	<p>послуг.</p> <p>9. Недостатня матеріально-технічна база комунальних служб.</p> <p>10. Незначна кількість закладів для відпочинку та проведення дозвілля.</p> <p>11. Недовіра до правоохоронних органів.</p> <p>12. Низький рівень доходів населення у порівнянні з середнім по області</p> <p>13. Недостатній матеріально-технічний ресурс закладів освіти, культури та спорту.</p> <p>14. Низький рівень комунікацій у громаді (громада-бізнес-влада)</p> <p>15. Невпорядковані майданчики для збуту сільськогосподарської продукції домогосподарств.</p> <p>16. Поганий стан доріг (блокує розвиток, транспорт, сполучення).</p> <p>17. Обмежені ресурси громади на виконання власних повноважень.</p> <p>18. Поганий стан і оснащення адміністративних будівель, слабе опалення.</p>
Можливості	Загрози
<p>1. Поступове зростання інвестиційної привабливості громади.</p> <p>2. Впровадження сучасних технологій енергоефективності та поводження з ТПВ.</p> <p>3. Налагодження міжнародного та міжмуніципального співробітництва</p> <p>4. Активна діяльність в Україні програм міжнародної допомоги.</p> <p>5. Зростання світового попиту на сільськогосподарську продукцію.</p> <p>6. Наявність та прогнозований ріст</p>	<p>1. Погіршення демографії (старіння населення, низький індекс народжуваності).</p> <p>2. Відтік осіб працездатного віку.</p> <p>5. Сповільнення реформ через політизацію соціально-економічних процесів.</p> <p>6. Недосконале і нестабільне законодавство, політичні пертурбації на центральному рівні.</p> <p>7. Загалом поганий стан економіки, низькі заробітки.</p>

<p>попиту на послуги зеленого туризму та туризму "вихідного дня".</p> <p>7. Зростання громадської активності населення громади.</p> <p>8. Розширення меж громади за рахунок приєднання суміжних територій.</p> <p>9. Близькість до обласних міст, що підвищує привабливість громади як місця проживання.</p> <p>10. Справжня самостійність – більший обсяг коштів у розпорядженні громад.</p> <p>11. Поступове покращення економічної ситуації і, як наслідок, соціально-побутової ситуації мешканців.</p> <p>12. Формування громадянського суспільства, зростання активності мешканців.</p>	<p>8 Високі ціни електроенергії (для мешканців, фірм і для освітлення), та інших енергоносіїв, спричинені монополією в енергетичній сфері.</p> <p>9. Низькі закупівельні ціни сільськогосподарської продукції.</p> <p>10. Суспільне незадоволення у випадку відсутності позитивних результатів від створення ОТГ.</p> <p>11. Високий рівень безробіття, спричинений малою кількістю робочих місць у селах.</p> <p>12. Мала кількість малих і середніх підприємств.</p>
--	--

5. Стратегічні та операційні цілі з реалізації Стратегії на 2021-2027 роки.

Два стратегічні пріоритети – розвиток місцевої економіки і покращення якості життя, середовищ і якості послуг для мешканців громади – покладено в основу Стратегії розвитку Долинської міської територіальної громади до 2027 року.

Ці дві стратегічні цілі розвитку взаємопов'язані і складають так зване «колесо розвитку» громади: економічний розвиток забезпечує вищу дохідність бюджету, що, у свою чергу, дозволяє збільшити капітальні інвестиції на розвиток інфраструктури та послуг, а це означає зростання якості життя. А одним з факторів привабливості території для інвестора і підприємця є її привабливість як місця ведення бізнесу, місця проживання та відпочинку, що означає безпеку, затишок і комфорт, які забезпечує життєве середовище.

Нині перед громадою стоїть стратегічний виклик - з якого боку розкручувати «колесо розвитку»: чи з боку покращення середовища, чи з боку формування умов для інвесторів та підприємців.

Стратегія розвитку Долинської міської територіальної громади до 2027 року повинна забезпечити баланс у досягненні цих стратегічних цілей. Цього балансу можна досягнути лише у співпраці всіх секторів громади: виконавчих органів, бізнесу і громадського суспільства.

Структура цілей Стратегії розвитку Долинської міської територіальної громади до 2027 року

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Завдання
1.Розвиток місцевої економіки	1.1 Розвиток місцевого підприємництва та системи підтримки малого та середнього бізнесу.	1.1.1.Впорядкування нормативного регулювання підприємницької діяльності (встановлення ставок єдиного податку, податку на майно, відмінне від земельної ділянки, встановлення ставок земельного податку на території Долинської

		<p>міської територіальної громади).</p> <p>1.1.2. Фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка.</p> <p>1.1.3. Підвищення ефективності управління інвестиційними об'єктами громади.</p> <p>1.1.4. Формування інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва.</p>
	<p>1.2. Впровадження заходів територіального планування та розвиток земельних відносин</p>	<p>1.2.1 Розробка документації із землеустрою щодо встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг.</p> <p>1.2.2. Підготовка лотів для продажу на аукціоні.</p> <p>1.2.3. Розробка генеральних планів громади.</p> <p>1.2.4. Виготовлення документації із землеустрою.</p> <p>1.2.5. Ведення електронного реєстру.</p>
	<p>1.3. Створення безпечного та комфортного середовища для оздоровлення та відпочинку населення</p>	<p>1.3.1. Створення нових місцевих туристичних продуктів.</p> <p>1.3.2. Оновлення паркової частини міста.</p> <p>1.3.3. Будівництво спортивних та ігрових майданчиків.</p> <p>1.3.4. Розвиток культури (модернізація закладів культури, підвищення якості дозвілля, покращення матеріально-технічної бази закладів культури)</p>

2.Покращення якості життя, середовищ і якості послуг для мешканців громади	2.1.Вдосконалення транспортної системи та модернізація технічної (інженерної) інфраструктури	2.1.1.Розвиток інфраструктури територіальної громади та ЖКГ. 2.1.2.Забезпечення безперебійного водопостачання населених пунктів та покращення якості питної води. 2.1.3. Облаштування мереж вуличного освітлення населених пунктів громади. 2.1.4. Інвентаризація дорожньої мережі, тротуарів, автомобільних та пішохідних мостів.
	2.2. Підвищення якості публічних послуг та інституційний розвиток громади	2.2.1.Підвищення якості надання освітніх послуг. 2.2.2.Надання пасажирам надійних і якісних послуг міським маршрутним таксі. 2.2.3.Поліпшення соціального захисту та обслуговування населення. 2.2.4. Модернізація матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я.
	2.3. Підтримка громадських ініціатив та підвищення заходів безпеки та громадського порядку	2.3.1. Заохочування членів територіальної громади до активізації своїх позицій. 2.3.2. Інформаційне забезпечення жителів громади.
	2.4.Охорона навколишнього природного середовища	2.4.1. Охорона та раціональне використання земель комунальної власності. 2.4.2. Розвиток та збереження земельних насаджень. 2.4.3. Благоустрій населених пунктів громади.

Стратегічна ціль 1
Розвиток місцевої економіки

Стратегічна ціль скерована на формування економічної бази Долинської міської територіальної громади. Підставами для успішного розвитку економічного і підприємницького потенціалу є наявність успішних виробничих підприємств на території громади (промислові підприємства та агроформування), що водночас формують інвестиційну привабливість громади, наявність вільних земельних ділянок для інвесторів, велика площа родючих земель с/г призначення, сприятливі умови для годівлі домашньої худоби, наявний рекреаційно-туристичний потенціал. Прийняття відповідних регуляторних актів із затвердженням місцевих податків і зборів. Також важливим стане просування туристичного потенціалу громади на туристичних ринках, забезпечення вільного розвитку культурно-мистецьких процесів. Задіяння всього економічного потенціалу громади на її економічне зростання є призначенням Стратегічної цілі.

1.1. Розвиток місцевого підприємництва та системи підтримки малого та середнього бізнесу	Одним з факторів негативних демографічних тенденцій у сільських територіях громади є відсутність робочих місць та, відповідно, низький рівень доходів домогосподарств. В той самий час тут існує значний підприємницький потенціал та наявні природні ресурси. З метою покращення економічного становища жителів громади та наповнюваності бюджету (впорядкування нормативного регулювання підприємницької діяльності) необхідно здійснювати фінансово-кредитну та інвестиційну підтримку ініціатив виробників сільськогосподарської та іншої продукції. Проводити консультації громадянам, які бажають започаткувати власний бізнес та роз'яснення їх прав щодо здійснення підприємницької діяльності, залучати соціально незахищених верств населення до підприємницької діяльності. Одним з факторів негативних демографічних тенденцій на сільських територіях громади є відсутність робочих місць
1.2. Впровадження заходів територіального планування та	На виконання операційної цілі планується визначення пріоритетних для громади видів економічної діяльності та правового режиму землі як основи економічного розвитку, проведення

<p>розвиток земельних відносин</p>	<p>інвентаризації земель усіх форм власності, розробка і затвердження правил регулювання земельних відносин та забудови, визначення переліку владних послуг та заохочень для інвесторів. Також планується виготовлення документації з землеустрою та ведення електронного реєстру земельних ділянок. Підготовка інвестиційних пропозицій неможлива без інвентаризації матеріальних активів громади, в першу чергу, земельних ділянок, придатних для інвестицій. Тому одним із ключових завдань в межах цілі є розроблення містобудівних документів (Генеральних планів) для населених пунктів громади та, особливо – схеми планування території громади, разом із зонуванням земель. Це також дозволить визначити та затвердити пріоритетні функції та призначення окремих територій громади задля їх оптимального розвитку. Додатковим інструментом залучення інвестицій стане створення реєстру інвестиційних об'єктів громади.</p>
<p>1.3 Створення безпечного та комфортного середовища для оздоровлення та відпочинку населення</p>	<p>Підставою для вибору цілі став туристичний потенціал громади. В межах цілі планується реалізація державної політики у сфері культури, туризму, охорона культурної спадщини, відновлення власного історико-культурного простору, благоустрій спортивних та ігрових майданчиків.</p>

<p style="text-align: center;">Стратегічна ціль 2</p> <p style="text-align: center;">Покращення якості життя, середовищ і якості послуг для мешканців громади</p> <p>Реалізація стратегічної цілі 2 пов'язана із зовнішніми соціально-економічними факторами занепаду соціальної та інженерної інфраструктури, які мали місце, фатальною причиною декапіталізації інфраструктури і будинків громади були результати занепаду соціально-економічного стану громади. Критичним для розвитку громади наслідком цього є прогресуючий вплив мешканців, особливо молоді. Тому найважливішим фактором розвитку громади виступає покращення життя мешканців шляхом відновлення місць громадського користування в населених пунктах громади,</p>

та покращання доступу до публічних послуг, організація безпеки, відновлення місць громадського користування, оновлення транспортної системи в межах всіх населених пунктів громади, забезпечення надання якісної медичної допомоги населенню, адже здоров'я людини становить ключовий аспект національної безпеки, визначає можливості досягнення індивідуального і суспільного добробуту та благополуччя. Саме тому друга Стратегічна ціль направлена на створення безпечних та комфортних умов проживання, які спонукатимуть людей залишатися в громаді.

<p>2.1 Вдосконалення транспортної системи та модернізація технічної (інженерної) інфраструктури</p>	<p>Розвиток автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць та дорожньої інфраструктури у населених пунктах, реконструкція мереж водопостачання та водовідведення з провадженням новітніх технологій та обладнання. Також до оперативної цілі 2.1 потрібно віднести облаштування мереж вуличного освітлення населених пунктів громади.</p>
<p>2.2.Підвищення якості публічних послуг</p>	<p>В межах цілі передбачається створення сприятливих умов для підвищення якості освіти через модернізацію матеріально-технічної бази і умов навчання в закладах загально-середньої освіти. Поліпшення соціального захисту та обслуговування населення (забезпечення соціального захисту найменш захищених категорій населення). Модернізація матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я для надання якісних медичних послуг. Доступність, якість сучасність, ефективність, ресурсна забезпеченість та своєчасність медичної допомоги є основою для забезпечення високого рівня здоров'я та покращення якості життя населення.</p>
<p>2.3.Підтримка громадських ініціатив, підтримання заходів безпеки та громадського порядку</p>	<p>Заохочення мешканців територіальної громади до активізації своїх позицій, стимулювання та сприяння створенню організацій, покликаних розвивати громадські ініціативи, це дозволить залучити членів територіальної громади до прийняття рішень в межах компетенції громади та здійснення реального самоврядування, гарантованого законодавством. З іншого боку – це</p>

	використання експертних, консалтингових та інших ресурсів територіальної громади для вирішення місцевих проблем. Інформування населення про життя територіальної громади, забезпечення своєчасного отримання і подачі якісної інформації.
2.4.Охорона навколишнього природного середовища	Враховуючи реальний стан довкілля, операційна ціль спрямована на розвиток та збереження зелених насаджень, забезпечення екологічної безпеки, захисту життя і здоров'я мешканців населених пунктів від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища, досягнення гармонії взаємодії суспільства і природи, покращення навколишнього природного середовища та створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини.

6. Впровадження і моніторинг реалізації Стратегії Долинської міської територіальної громади на 2021 – 2027 роки

Управління процесом реалізації Стратегії розвитку Долинської міської територіальної громади на 2021 – 2027 роки проводиться за принципами єдності управління, персональної відповідальності, прозорості та поточної координації дій. Реалізація завдань Стратегії передбачає виконання одночасно багатьох завдань різними структурами виконкому міської ради за участі багатьох партнерів. Це ставить перед керівництвом громади питання раціонального управління цим доволі складним процесом.

Моніторинг та оцінка здійснюються на основі систематичного збору інформації про стан реалізації запланованих завдань та цілей у ситуації що змінюється. Збирання даних та систематичний їх аналіз має на меті оцінити:

- відповідність до визначеного часу реалізації;
- ступінь реалізації закладених у документі продуктів та, водночас, досягнутих таким чином результатів;
- запровадження змін до завдань у зв'язку зі змінами соціально-економічних умов.

Базову інформацію, що необхідна для визначення результатів виконання завдань, містить План заходів на 2021-2022 роки із реалізації Стратегії розвитку Долинської міської територіальної громади на 2021 – 2027 роки.

Важливим індикатором є врахування в процесі розробки щорічного бюджету технічних завдань на стратегічні і операційні ціні Плану заходів 2021-2022 роки з реалізації Стратегії розвитку громади на 2021 – 2027 роки, а також формування на основі Стратегії інвестиційних програм та проектів регіонального й місцевого розвитку, зокрема – планів (програм) соціально-економічного розвитку та галузевих програм. Проекти, включені до Плану заходів відповідно до визначених завдань, користуватимуться пріоритетним правом на фінансування за рахунок коштів місцевих бюджетів. Зміни до Плану заходів вноситимуться за результатами моніторингу її впровадження на основі запропонованих індикаторів. Моніторинг здійснюватиметься публічно – щорічно його результати оприлюднюватимуться, висвітлюватимуться у медіа-ресурсах.

Тому для реалізації Плану заходів на 2021-2022 роки дуже важливо залучити старост, бізнес, громадськість. Серед останньої – як формалізовані та зареєстровані організації, так і неформальні, але впливові групи, та засоби масової інформації, блогери. Це дозволить створити навколо Стратегії приязну суспільну атмосферу, а в ідеалі – об'єднати навколо неї найбільш активних мешканців громади незалежно від їхніх переконань, партійної, релігійної чи будь-якої іншої приналежності, які щиро прагнуть її розвитку та успіху та готові докладати власних зусиль, вести за собою земляків. Тобто План заходів на 2021-2022 роки з реалізації Стратегії розвитку громади на 2021 – 2027 роки має стати для нової громади інтегруючим чинником, а також – провідником. Саме тому важливий не лише її текст, а спосіб розробки й реалізації.